

اولگ اف. آکیموشکین

---

۵. ترکمنستان

افزوده‌ها از: آنس باقی خالدوف / ۱۹۹۱م

بررسی‌ها و فهرست‌های مشترک

- Proceedings of the Inaugural Conference of Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (30th November-1st December 1991)*. Ed. J. Cooper. London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation (Publication no 3). pp. 31-44.
- [مجموعه‌های دست‌نویس‌های اسلامی در اتحاد شوروی سابق و فهرست‌های آن‌ها]
ترکمنستان، ص ۳۶.
- ۱۹۹۲م. «مجموعات المخطوطات الإسلامية في الإتحاد السوفيتي (السابق) و فهرستها»، تأليف أنس باقى خالدوف، در: أهمية المخطوطات الإسلامية: أعمال المؤتمر الإفتتاحي لمؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي. ديسمبر ۱۹۹۱ / جمادى الاخر ۱۴۱۳، لندن: بنیاد میراث اسلامی الفرقان (انتشارات، ش ۴)، ص ۱۰۳-۸۳.
- ترکمنستان، ص ۹۰.
- > ترجمه فارسی آن نیز انجام شده است و به زودی توسط مؤسسه فهرستگان (تهران) به چاپ خواهد رسید. <
1977. "O Sobiranii i izuchenii arabograficheskikh rukopise i V Turkmensko i SSR". By N. B. KHALMOV. *Arkheograficheski i Ezhegodnik*, 1977 (1978), pp. 219-220.
1990. "Fondy rukopise i staropechatnykh knig, aktovykh i epigraficheskikh materialov na yazykakh narodov sovetskogo i zarubezhnogo Vostoka v SSSR". By V. V. POLOSIN. *Materialy Vsesoyuznogo Rabochego Soveshchaniya po Problemam Vostochno i Arkheografii, Leningrad... 1988 (Archaeographia Orientalis)*. Moscow, 1990, pp. 178-204.
- ترکمنستان، ص ۱۹۹.
1992. "Collections of Islamic manuscripts in the former Soviet Union and their cataloguing". By ANAS B. KHALIDOV. *The significance of Islamic manuscripts:*

مجموعه‌های منفرد

۲ ✧ کتابخانه دولتی ترکمنستان ✧ ۳۹

State Library of Turkmenistan

وضعیت: کتابخانه ملی.

شمار کل دست‌نویس‌ها: ح ۴۰۰ (عربی، فارسی، ترکمن، ازبک).

توصیف مجموعه: دست‌نویس‌های این مجموعه توصیف نشده و کمتر به آن‌ها پرداخته شده است.

> برای آگاهی از وضعیت این کتابخانه و نسخه‌های

آن نک: پس از این، مقدمه‌های فهرست‌های معرفی شده. <

> [۸۷] ۱۳۷۳ ه.ش. «سه نسخه خطی از تاریخ شمال ایران در کتابخانه ترکمنستان»، تألیف آشوغ، در: گیله‌وا،

ش ۲۰-۱۹، اردیبهشت ۱۳۷۳ ه.ش، ص ۱۴. <

> [۸۸] ۲۰۰۰ م. فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی عشق‌آباد ترکمنستان، فارسی - عربی، نگارش: سیف‌الله

مدیر، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، ۱۳۷۹ ه.ش، ۲۶۴ ص. با نمایه نام کتاب‌ها.

فهرست ۲۶۹ نسخه فارسی و عربی به تفکیک زبان. <

> [۸۹] ۲۰۰۱ م. فهرست توصیفی نسخ خطی فارسی کتابخانه ملی «صفر مراد ترکمنباشی» عشق‌آباد، تهیه و

تنظیم: یوسف فوجق، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی با همکاری تهران: مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت

امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۰ ه.ش، ۲۲۶ ص. بدون نمایه.

ASHKHABAD عشق‌آباد

کلیات

◀ فهرست‌های منتشر شده:

[۸۵] 1960. "Opisanie rukopisnykh spiskov divana Makhtumkuli, khraryashchikhsya v Ashkhabade". By E. KADZHAROVA. *Trudy Instituta Literatry im. Makhtumkuli*. 1960iv.

توصیف دست‌نویس‌های دیوان مختوم‌قلی، شاعر ملی ترکمن. دست‌نویس‌ها در مجموعه‌های عشق‌آباد است. (منبع: دمیتریوا و مورادوف، ۱۹۶۹ م، ش ۲۳.)

[۸۶] 1977. "Arabskie rukopisi v SSSR i ikh izuchenie". By A. B. KHALIDOV. *Arkheograficheskiĭ Ezhegodnik*. 1977 (1978), pp. 62-78.

عشق‌آباد، ص ۷۴.

۱ ✧ آرشیو مرکزی دولتی ترکمنستان ✧ ۳۸

Central State Archives of Turkmenistan

شمار کل دست‌نویس‌ها: ۳۴.

توصیف مجموعه: دست‌نویس‌های مجموعه نه فهرست شده و نه صورتی از آن‌ها تهیه شده است و کمتر به آن‌ها پرداخته شده است.

فهرست ۹۰ دست‌نویس فارسی. <

> [۹۰] ۲۰۰۴م. ضمیمه اول از فهرست نسخه‌های خطی فارسی انستیتو نسخه‌های خطی ترکمنستان - عشق آباد، تألیف علی صدراپی خویی، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، ۱۳۸۳ هـ.ش، ص ۳۷۳-۳۶۷، به فهرست الفبایی دست‌نویس‌های فارسی این مجموعه اختصاص دارد. نک: پس از این. <

فهرست منتشر نشده:

صورت کلی ثبت دست‌نویس‌ها.

۳ ————— مؤسسه زبان و ادبیات مختوم قلی ————— ۴۰

Makhtumquli Institute of Language
and Literature

بخش دست‌نویس‌های شرقی

Department of Oriental Manuscripts

تاریخ تأسیس: ۱۹۵۱م.

وضعیت: بخشی از فرهنگستان علوم ترکمنستان.

شمار کل دست‌نویس‌ها: ح ۵۰۰۰ (۷۰۲ عربی و ح ۲۰۰ فارسی، بیش از ۴۰۰۰ ترکی).

توصیف مجموعه: دست‌نویس‌ها از مؤسسه فرهنگ ترکمن (تأسیس ۱۹۲۸م) و مجموعه‌های شماری از علمای ترکمن چون ملا توره مراد رحمانقلی (د: ۱۸۸۵م) به این مؤسسه منتقل شده است. ملا توره مراد رحمانقلی در روستای کنگور نزدیک مرو، مدرسه و کتابخانه‌ای وقفی بنیاد نهاده بود.

◀ فهرست‌های منتشر شده:

[۹۱] 1966. "Arabskie i persidskie fiziko-matematicheskie rukopisi v bibliotekakh Sovetskogo Soyuza". By B.A. ROZENFEL'D . *Fiziko-matematicheskie nauki v stranakh Vostoka*, vyp. 1, Moscow, pp. 256-289.

در این اثر به دست‌نویس‌های علمی و ریاضی عربی و فارسی این مؤسسه پرداخته شده است.

[۹۲] ۱۹۷۹م. «کتابخانه مرکزی علمی فرهنگستان ترکمنستان شوروی در شهر عشق‌آباد»، تألیف محمدتقی دانش‌پژوه، نسخه‌های خطی، ۹، ۱۳۵۸ هـ.ش، ص ۲۵۶-۲۷۴.

فهرست عناوین دست‌نویس‌ها که بیشتر آن‌ها فارسی است.

[۹۳] 1980. *Turki dilli golyzmalaryng katalog. Katalog tyukoyazychnykh rukopisei*. By G. NAZAROV . Ashkhabad: Ylym. 191pp. Facsimiles.

[فهرست دست‌نویس‌های ترکی]

در این اثر، که به زبان ترکمنی است، ۲۱۵ دست‌نویس ترکمنی (۱۸۷ مجلد) در باب شعر، نثر ادبی، فرهنگ عامه، تاریخ، کلام و فقه توصیف شده‌اند، با نمایه‌های عناوین، مؤلفان، کاتبان، تاریخ و محل کتابت و دست‌نویس‌های به خط مؤلف.

[۹۴] 1988. *Katalog arabsskikh rukopisei Akademii Nauk TSSR*. By N.B. KHALIMOV . Ed. V. V. LEBEDEV . Ashkhabad: Ylym. 486pp.

[فهرست دست‌نویس‌های عربی فرهنگستان علوم ترکمنستان]

توصیف کامل ۸۰۷ دست‌نویس عربی، با نمایه‌های عناوین، مؤلفان، کاتبان و محل کتابت.

> [۹۵] ۲۰۰۴م. فهرست نسخه‌های خطی فارسی انستیتو نسخه‌های خطی ترکمنستان - عشق‌آباد، تألیف علی صدراپی خویی، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، و رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در عشق‌آباد، ۱۳۸۳ هـ.ش، ۴۱۲+ [۴۶] ص.

فهرست الفبایی دست‌نویس‌های فارسی این مجموعه همراه با ضمیمه‌ای در فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی ترکمنستان. با نمایه کتاب‌ها، پدیدآورندگان، کاتبان، فهرست موضوعی، شماره مسلسل نسخه‌ها و ۴۲ تصویر از نسخه‌ها. <

فهرست در دست تهیه:

[۹۶] *Katalog persidskikh rukopisei Akademii*

Nauk . By N. B. KHALIMOV .

[فهرست دست‌نویس‌های فارسی فرهنگستان علوم]

توصیف کامل حدود ۲۰۰ دست‌نویس فارسی.

فهرست منتشر نشده:

صورتی دست‌نویست از دست‌نویس‌ها و نیز فهرست

برگه‌ای (بنا بر عنوان) از آن‌ها موجود است.

پیوست کتاب‌شناختی

- عشق‌آباد، ص ۲۲۴-۲۲۶.
- Roper, G.J. *Index Islamicus 1981-1985: a bibliography of books and articles on the Muslim world*. London: Mansell, 1991. 2 vols.
- [ایندکس اسلامیکوس ۱۹۸۵-۱۹۸۱م: کتاب‌شناسی کتاب‌ها و مقالات درباره‌ی دنیای مسلمانان]
- فهرست‌ها و بررسی‌های مجموعه‌ها؛ نمایشگاه‌ها، ص ۴۸-۵۶.
- Dmitrieva, L.V. & Muratov, C.N. “Katalogi, spiski i obzory tyurkskikh rukopise ĭ XVIII-XX vv”. *Pis'mennye Pamyatniki Vostoka*. 1969 (1972), pp. 145-177.
- Mikhailova, I.B. & Khalidov, A.B. *Bibliografiya arabskikh rukopiseĭ*. Moscow: Nauka, 1982.
- [کتاب‌شناسی دست‌نویس‌های عربی]